

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 9 lutego 2015 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi - Śródmieścia w Łodzi XI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. i zasądził od pozwanego na rzecz K. O. kwotę 1.408 złotych tytułem jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy z dnia 20 sierpnia 2013 roku. W pozostałym zakresie odwołanie zostało oddalone.

Powyższe orzeczenie zapadło w oparciu o następujące ustalenia faktyczne.

Wnioskodawczyni K. O., będąc zatrudnioną w Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w Ł. na stanowisku asystenta sędziego, w dniu 20 sierpnia 2013 roku uległa wypadkowi. Wnioskodawczyni poślizgnęła się na schodach w budynku sądu i przewróciła się. Po upadku wnioskodawczyni poczuła silny ból prawej nogi, w związku z czym jeszcze tego samego dnia udała się do Szpitala im. (...) w Ł., gdzie stwierdzono, iż doznała urazu stawu skokowego prawej nogi. Wykonane badanie RTG nie wykazało złamania.

W okresie od dnia 21 sierpnia do dnia 22 listopada 2013 roku wnioskodawczyni przebywała na zwolnieniu lekarskim. W tym czasie odbyła zabiegi rehabilitacyjne, w następstwie których została uznana za zdolną do pracy.

Wnioskiem z dnia 20 stycznia 2014 roku wnioskodawczyni wystąpiła do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. o przyznanie jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy z dnia 20 sierpnia 2013 roku.

Orzeczeniem Lekarza Orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 17 lutego 2014 roku ustalono u wnioskodawczyni uszczerbek na zdrowiu w rozmiarze 2 % oceniony na podstawie pkt 162 a tabeli uszczerbkowej z tytułu wypadku przy pracy z dnia 20 sierpnia 2013 roku.

Decyzją z dnia 5 marca 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. przyznał wnioskodawczyni jednorazowe odszkodowanie z tytułu przedmiotowego wypadku przy pracy w kwocie 1408 złotych, wskazując, iż stały uszczerbek na zdrowiu wnioskodawczyni, doznany w następstwie zdarzenia z dnia 20 sierpnia 2013 roku został ustalony na 2%.

Orzeczenie Lekarza Orzecznika ZUS z dnia 17 lutego 2014 roku zaskarżyła sprzeciwem wnioskodawczyni, w związku z czym w dniu 20 marca 2014 roku została poddana powtórnemu badaniu przez Komisję Lekarską ZUS. W jego wyniku komisja lekarska organu rentowego ustaliła, iż wnioskodawczyni nie doznała stałego uszczerbku na zdrowiu (oszacowano go na 0%), stwierdzając, że przebyte skręcenie stawu skokowego prawego nie pozostawiło upośledzenia sprawności uzasadniającego orzeczenie procentowego uszczerbku na zdrowiu.

W konsekwencji, decyzją z dnia 26 marca 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił wnioskodawczyni jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy z dnia 20 sierpnia 2013 roku.

Aktualnie u wnioskodawczyni z punktu widzenia ortopedy stwierdza się stan po skręceniu stawu skokowego prawego, charakteryzujący się ograniczeniem ruchomości stawu skokowego i utrzymującymi się dolegliwościami bólowymi, które wiążą się z koniecznością okresowego stosowania środków przeciwbólowych i korzystania z rehabilitacji. Deficyt zgięcia grzbietowego stopy wynosi ok. 10 stopni, pozostałe ruchy czynne i bierne są w granicach normy. Wnioskodawczyni chodzi sprawnie, zarówno na palcach, jak i piętach, nie utyka. W obrębie stawu skokowego nie występuje obrzęk, ani zniekształcenia. Z punktu widzenia ortopedy wnioskodawczyni doznała uszczerbku na zdrowiu w rozmiarze 2%, ocenionego na podstawie pkt 162a tabeli uszczerbkowej.

Oceniając zgromadzony materiał dowodowy Sąd Rejonowy w pełni uznał wartość dowodową opinii biegłego ortopedy oraz podzielił wnioski wypływające z jej treści. Opinia sporządzona została zgodnie z wymaganiami fachowości i niezbędną wiedzą w zakresie stanowiącym jej przedmiot. Ustalenia w zakresie stanu zdrowia wnioskodawczyni wynikają z obiektywnych danych, przede wszystkim z przeprowadzonego osobiście przez biegłego badania fizykalnego

K. O. w zakresie jego specjalizacji. Nadto, do wydania opinii biegły dysponował pełną dokumentacją lekarską wnioskodawczyni, a także przeprowadził wywiad chorobowy. W ocenie Sądu pisemna opinia biegłego ortopedy, choć zwięzła, jest logiczna, właściwie uzasadniona i znajduje oparcie w dokumentacji medycznej wnioskodawczyni. Na rozprawie biegły złożył ustną opinię uzupełniającą, w toku której szczegółowo odniósł się do zastrzeżeń obu stron procesu, zawartych w piśmie procesowym wnioskodawczyni z dnia 19 stycznia 2015 roku i piśmie procesowym organu rentowego z dnia 23 stycznia 2015 roku. Biegły wskazał, z jakich przyczyn zastosował pkt 162 a tabeli i z jakich przyczyn ocenił stały uszczerbek na zdrowiu wnioskodawczyni na 2 %, wskazując, iż jedyną anomalią jaka występuje u wnioskodawczyni w zakresie stawu skokowego prawego jest deficyt zgięcia grzbietowego stopy o około 10 %, przy prawidłowych (w granicach normy) ruchach pronacji i supinacji - co odpowiadało wielkości fizjologicznej. U wnioskodawczyni w dacie badania przez biegłego nie było obrzęku w okolicach stawu skokowego, a także żadnych zniekształceń w obrębie tego stawu. Podnoszone przez wnioskodawczynię odczucia i dolegliwości związane z zespołem bólowym, co skutkuje koniecznością przyjmowania środków przeciwbólowych i korzystania z rehabilitacji – miały charakter subiektywny i nie znalazły potwierdzenia w obiektywnych danych wynikających z badania przedmiotowego wnioskodawczyni przeprowadzonego przez biegłego. Decydujące znaczenie dla oceny uszczerbku na zdrowiu miała ocena stawu skokowego prawego wnioskodawczyni i w tym zakresie badanie biegłego zostało właściwie przeprowadzone, co wyraz znalazło w opinii podstawowej i opinii uzupełniającej, wydanej na rozprawie w dniu 26 stycznia 2015 roku. Biegły odniósł się także do zastrzeżeń organu rentowego zawartych w piśmie procesowym z dnia 23 stycznia 2015 roku. Wyjaśnienia biegłego ortopedy przekonały Sąd o trafności wniosków zawartych w jego opinii pisemnej. W związku z powyższym Sąd uznał opinię biegłego za wiarygodną i wystarczającą dla wyjaśnienia wszystkich okoliczności niezbędnych do rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Okoliczność, że opinia ta nie ma treści odpowiadającej stronom postępowania nie może mieć w tym przypadku znaczenia. Odmienne stanowisko oznaczałoby bowiem przyjęcie założenia, że należy przeprowadzić dowód z wszelkich możliwych biegłych, by się upewnić, czy niektórzy z nich nie byłiby takiego zdania jak strona.

Sąd oddalił wniosek wnioskodawczyni o odroczenie rozprawy zawarty w piśmie procesowym z dnia 19 stycznia 2015 roku w związku z zastrzeżeniami wnioskodawczyni zawartymi w piśmie procesowym do opinii podstawowej biegłego ortopedy, albowiem biegły ortopeda stający na rozprawie w dniu 26 stycznia 2015 roku oświadczył, iż będzie w stanie wydać ustną opinię uzupełniającą na rozprawie w odniesieniu do zastrzeżeń stron zawartych w pismach procesowych. Wnioskodawczyni na rozprawie nie stawiała się.

Sąd nie uwzględnił także wniosku K. O. o otwarcie na nowo zamkniętej rozprawy i jej odroczenie by umożliwić wnioskodawczyni przygotowanie opinii prywatnej o analogicznym przedmiocie, uznając, iż wniosek ten zmierzał jedynie do przewlekłości postępowania. Sąd podkreślił przy tym, że opinia pozasądowa, wykonana na zlecenie strony, nawet gdyby została sporządzona przez biegłego sądowego i w ramach postępowania, nie może być traktowana jak dowód z opinii biegłego, a tym samym stanowić podstawy ustaleń faktycznych dokonywanych przez Sąd. Stanowi ona co najwyżej dowód tego, że osoba, która podpisała taką ekspertyzę, złożyła oświadczenie zawarte w opinii oraz element stanowiska strony (wyroki Sądu Najwyższego z dnia: 11 czerwca 1974 r., II CR 260/74, LexisNexis nr 322007; 8 listopada 1988 r., II CR 312/88, LexisNexis nr 320675; 8 czerwca 2001 r., I PKN 468/2000, OSNP 2003, nr 8, poz. 197, LexisNexis nr 354081). W okolicznościach niniejszej sprawy przeciwstawienie prywatnej ekspertyzy logicznym i uzasadnionym wnioskowi opinii biegłego, sporządzonej na zlecenie Sądu, nie mogło doprowadzić do podważenia mocy dowodowej wskazanej opinii, a zatem prowadziłoby wyłącznie do przedłużenia postępowania. Zaznaczyć należy, że w świetle art. 286 k.p.c. Sąd ma obowiązek dopuszczenia dowodu z dalszych biegłych lub z opinii instytutu, gdy zachodzi tego potrzeba, a więc wówczas, gdy opinia złożona już do sprawy zawiera istotne braki, względnie też nie wyjaśnia istotnych okoliczności (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 1974 roku, II CR 817/73 niepubl.). Dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy konieczność dopuszczenia dowodu z opinii kolejnego biegłego tej samej specjalności, czy tym bardziej wzbogacenia stanowiska strony o prywatną ekspertyzę, nie występowała.

Sąd oddalił wnioski dowodowe K. O. o dopuszczenie dowodu z zeznań świadków oraz stron, z ograniczeniem do jej osoby, na okoliczność przebiegu leczenia i utrzymujących się, mimo zakończenia leczenia, dolegliwości, uznając, że okoliczności te nie miały ostatecznie wpływu na rozstrzygnięcie sprawy, albowiem przesłanką przyznania

dochodzonego przez wnioskodawczynię świadczenia jest ustalenie stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, a w dalszej kolejności jego wysokości, czego za pomocą dowodu z zeznań świadków i przesłuchania stron ocenić się nie da. W postępowaniu sądowym ocena w zakresie naruszenia sprawności organizmu i wynikających stąd ograniczeń oraz stopnia uszczerbku na zdrowiu z zasady wymaga wiadomości specjalnych, co czyni koniecznym przeprowadzanie dowodu z opinii biegłych sądowych lekarzy specjalistów. Dopuszczając tego rodzaju dowód sąd nie może poczynić ustaleń sprzecznych z opinią biegłego, jeśli jest ona prawidłowa i jeżeli odmienne ustalenia nie mają oparcia w pozostałym materiale dowodowym. Zgodnie z ukształtowanym orzecznictwem dowód z opinii biegłego z uwagi na składnik w postaci wiadomości specjalnych jest dowodem tego rodzaju, iż nie może być zastąpiony inną czynnością dowodową, np. przesłuchaniem świadka. Jeżeli więc zgodnie z art. 278 § 1 kpc sąd może dojść do wiadomości specjalnych wyłącznie poprzez skorzystanie z pomocy biegłego, to sąd dopuszcza się naruszenia art. 232 zdanie drugie kpc., skoro z urzędu nie przeprowadza dowodu z opinii biegłego, natomiast dowód ten jest niezbędny dla miarodajnej oceny zasadności wytoczonego powództwa (tak wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 listopada 1999 roku I CKN 221/98 Wokanda 2000/3/7). Oddalając wskazane powyżej wnioski dowodowe Sąd miał na uwadze, że okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia zostały w toku postępowania ustalone na podstawie opinii biegłego i zawartej w aktach sprawy i aktach rentowych dokumentacji.

Na marginesie Sąd wskazał, że uprawnienie do ukarania biegłego grzywną, o której stanowi art. 287 k.p.c., stanowi wyłączną kompetencję Sądu. Przesłanki skazania biegłego na grzywnę mają charakter ocenny i ustalenie, czy zostały one spełnione leży w gestii Sądu orzekającego. Uwzględniając poziom obciążenia pracą biegłych z zakresu ortopedii, Sąd uznał, że na gruncie niniejszej sprawy nie doszło do nieusprawiedliwionego opóźnienia w złożeniu opinii przez biegłego. Co się zaś tyczy zastrzeżenia zgłoszonego przez wnioskodawczynię, iż Sąd nie rozpoznał jej wniosku w tym zakresie, należy wskazać, że nie jest rolą Sądu rozstrzyganie wszelkich wniosków składanych przez strony, a jedynie tych, do których rozpoznania Sąd jest zobligowany mocą ustawy. W przeciwnym razie strony postępowania byłyby władne skutecznie paraliżować pracę Sądu.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd Rejonowy uznał, iż odwołanie wnioskodawczyni okazało się częściowo zasadne i w tym zakresie podlegało uwzględnieniu.

Mając na uwadze treść art. 11 ust 1-4 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (tekst jednolity Dz.U. z 2009 r., Nr 167, poz. 1322 ze zm.) oraz zasady orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu określone w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu, trybu postępowania przy ustalaniu tego uszczerbku oraz postępowania o wypłatę jednorazowego odszkodowania (Dz.U. nr 2013 poz. 954 j.t.), a zwłaszcza § 8 ust. 1 i 2 Sąd podniósł, że sporna w sprawie była kwestia ustalenia, czy uraz, jakiego doznała ubezpieczona wskutek wypadku z dnia 20 sierpnia 2013 r. doprowadził do długotrwałego lub stałego uszczerbku na jej zdrowiu, a tym samym uprawniał do zasądzenia na jej rzecz jednorazowego odszkodowania. W toku postępowania orzeczniczego lekarz orzecznik pierwotnie ustalił, iż uraz doprowadził do stałego uszczerbku na zdrowiu wnioskodawczyni w rozmiarze 2 %, na podstawie pkt 162a. Na skutek sprzeciwu ubezpieczonej, została ona powtórnie zbadana przez komisję lekarską ZUS, która orzekła, iż wnioskodawczyni nie doznała stałego, ani długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, zatem prawo do jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy jej nie przysługuje.

W świetle ustalonego stanu faktycznego Sąd zważył, że u wnioskodawczyni stwierdzono stan po skręceniu stawu skokowego prawego, charakteryzujący się ograniczeniem ruchomości stawu skokowego i utrzymującymi się dolegliwościami bólowymi i tak zdiagnozowane schorzenia stanowią uraz będący następstwem wypadku. W ocenie Sądu biegły ortopeda dokonał oceny uszczerbku na zdrowiu wnioskodawczyni zgodnie z wytycznymi określonymi w powoływanym rozporządzeniu. Biegły ocenił uszczerbek na 2 % przy rozpiętości tabeli w punkcie 162a od 1 do 15 %.

Wskazaną ocenę Sąd podzielił i w konsekwencji zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. kwotę 1.408 złotych tytułem jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy za 2 % uszczerbku na zdrowiu wnioskodawczyni pozostającego w związku z wypadkiem przy pracy z dnia 20 sierpnia 2013 roku.

O wysokości odszkodowania Sąd orzekł na podstawie art. 12 ust. 1 i 14 ust. 9 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (tekst jednolity Dz.U. z 2009 r., Nr 167, poz. 1322 ze zm.) w związku z przepisami obwieszczenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 marca 2013 r. w sprawie wysokości kwot jednorazowych odszkodowań z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej (M.P.2013.164). Zgodnie z ostatnio powołanym obwieszczeniem kwota jednorazowych odszkodowań wypłacanych z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej wynosi w okresie od 1 kwietnia 2013 roku do 31 marca 2014 roku za każdy procent stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu 704 złotych. Sąd przyjął do ustalenia wysokości należnego wnioskodawcy odszkodowania stawkę jednorazowego odszkodowania w stawce obowiązującej w dacie wydania zaskarżonej decyzji.

Przyznanie lub odmowa przyznania jednorazowego odszkodowania oraz ustalenie jego wysokości następuje w drodze decyzji Zakładu (art. 15 ust. 1). W myśl przepisu art. 12 ust. 5 w zw. z art. 14 ust. 6 ww. ustawy, do ustalenia wysokości jednorazowego odszkodowania przyjmuje się przeciętne wynagrodzenie obowiązujące w dniu wydania decyzji, o której mowa w art. 15. W razie odmowy przyznania jednorazowego odszkodowania z tytułu uszczerbku na zdrowiu wskutek wypadku przy pracy – orzeczeniem o uszczerbku na zdrowiu w rozumieniu art. 46 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. Nr 199, poz. 1673 ze zm.) jest decyzja organu rentowego o odmowie przyznania jednorazowego odszkodowania (art. 15 ust. 2 pkt 2 tej ustawy). Wysokość jednorazowego odszkodowania ustala się według stawek za każdy procent stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu obowiązujących w dniu wydania tej decyzji, a kwota należnego odszkodowania przysługuje wraz z ustawowymi odsetkami określonymi przepisami prawa cywilnego od daty wydania zaskarżonej decyzji (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 7 kwietnia 2009 r., I UZP 2/09, Lex nr 487994).

Z tych też względów Sąd, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 i 2 k.p.c., zasądził od pozwanego na rzecz wnioskodawcy kwotę 1.408 złotych i oddalił odwołanie w pozostałym zakresie.

Z apelacją od powyższego orzeczenia w części oddalającej odwołanie (pkt 2 wyroku) wystąpiła wnioskodawcy.

Zaskarżonemu wyrokowi apelująca zarzuciła:

1. naruszenie art. 233 § 1 K.p.c. poprzez oparcie rozstrzygnięcia w sprawie na niepełnym i wadliwie zgromadzonym materiale dowodowym oraz zaniechanie dokonania oceny wiarygodności i mocy dowodowej zgromadzonych materiałów;
2. naruszenie art. 233 § 1 K.p.c. poprzez oparcie rozstrzygnięcia na niepełnym materiale dowodowym, na skutek przeprowadzenia przez sąd pierwszej instancji postępowania dowodowego bez rozważenia w sposób bezstronny i wszechstronny zebranego w sprawie materiału dowodowego i w konsekwencji przyjęcie, iż uszczerbek na zdrowiu, wnioskodawcy wynosi 2%, czego skutkiem było przyznanie kwoty 1.408 zł tytułem jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy;
3. naruszenie art. 233 § 1 i art. 278 i nast. K.p.c. poprzez oparcie rozstrzygnięcia na opinii biegłego, mimo iż rzeczona opinia jest niekompletna, nie uwzględnia wszystkich okoliczności sprawy, jest wynikiem lakonicznego i powierzchownego badania, zawiera braki i nieścisłości, które nie zostały usunięte poprzez złożenie przez biegłego podczas rozprawy w dniu 26 stycznia 2015 roku ustnej opinii uzupełniającej;
3. naruszenie art. 379 pkt 5 K.p.c. czyli prawa do obrony praw poprzez uniemożliwienie złożenia opinii biegłego przygotowanej na zlecenie odwołującej;
4. naruszenie art. 379 pkt 5 w zw. z art. 150 pkt 4 K.p.c. czyli prawa do obrony praw poprzez uniemożliwienie uczestnictwa w dowodzie - wyjaśnieniach biegłego podczas rozprawy w dniu 26 stycznia 2015 roku, a stanowiących ustosunkowanie się do uwag wnioskodawcy zawartych w piśmie z dnia 19 stycznia 2015 roku;

6. naruszenie art. 379 pkt 5 K.p.c. czyli prawa do obrony praw poprzez niedoręczenie pisma ZUS z dnia 23 stycznia 2015 roku zawierającego uwagi do opinii biegłego.

Z uwagi na powyższe skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i zmianę decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. z dnia 26 marca 2014 roku, nr (...) poprzez ustalenie 15% uszczerbku na zdrowiu wnioskodawczyni w związku z wypadkiem przy pracy w dniu 20 sierpnia 2013 roku, oraz zasądzenie kwoty 10.560 zł tytułem jednorazowego odszkodowania tego tytułu. Wnioskiem ewentualnym objęto roszczenie o uchylenie kwestionowanego wyroku i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Na rozprawie apelacyjnej w dniu 23 czerwca 2015 r. organ rentowy wniósł o oddalenie apelacji.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje.

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 11 ust. 1-5. ustawy z dnia 30 października 2002 roku o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (tekst jednolity Dz. U. z 2009 roku, nr 167, poz. 1322) ubezpieczonemu, który wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej doznał stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, przysługuje jednorazowe odszkodowanie. Za stały uszczerbek na zdrowiu uważa się takie naruszenie sprawności organizmu, które powoduje upośledzenie czynności organizmu nierokujące poprawy. Za długotrwały uszczerbek na zdrowiu uważa się takie naruszenie sprawności organizmu, które powoduje upośledzenie czynności organizmu na okres przekraczający 6 miesięcy, mogące ulec poprawie. Oceny stopnia uszczerbku na zdrowiu oraz jego związku z wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową dokonuje się po zakończeniu leczenia i rehabilitacji. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu oraz tryb postępowania przy ustalaniu tego uszczerbku i wypłacaniu jednorazowego odszkodowania, kierując się koniecznością zapewnienia ochrony interesów ubezpieczonego oraz koniecznością przejrzystości i sprawności postępowania w sprawie o jednorazowe odszkodowanie.

W myśl art. 12 ust.1. jednorazowe odszkodowanie przysługuje w wysokości 20 % przeciętnego wynagrodzenia za każdy procent stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, z zastrzeżeniem art. 55 ust. 1. Do ustalenia wysokości jednorazowego odszkodowania, o którym mowa w ust. 1-4, przyjmuje się przeciętne wynagrodzenie obowiązujące w dniu wydania decyzji, o której mowa w art. 15. (ust.5).

Przepis art. 233 § 1 kpc. stanowi, iż sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów, według własnego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału.

Zgodnie zaś z treścią art. 278 § 1 kpc. dopuszczenie dowodu z opinii biegłego następuje w wypadkach, gdy dla rozstrzygnięcia sprawy wymagane są wiadomości „specjalne”. Dopuszczenie dowodu z opinii biegłego następuje więc wówczas, gdy dla rozstrzygnięcia sprawy potrzebne są wiadomości, wykraczająca poza zakres wiadomości przeciętnej osoby posiadającej ogólne wykształcenie. Wobec tego biegłym może być jedynie osoba, która posiada wskazane wiadomości potrzebne do wydania opinii i daje rękojmię należytego wykonania czynności biegłego.

W ramach przyznanej swobody w ocenie dowodów – art. 233 kpc, sąd I instancji powinien zbadać wiarygodność i moc dowodu z opinii biegłego sądowego dokonując oceny tego dowodu według własnego przekonania i na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. (wyrok SN z 2003-10-30 IV CK 138/02 Legalis). Niemniej jednak polemika z opinią biegłego nie uzasadnia zarzutu naruszenia art. 233 § 1 kpc (wyrok SN z 2002-01-09 II UKN 708/00 Legalis). Dla obalenia twierdzeń biegłego specjalisty nie wystarcza bowiem przeświadczenie strony, iż fakty wyglądają inaczej, lecz koniecznym jest również rzeczowe wykazanie, iż wystawiona przez biegłego opinia jest niespójna bądź merytorycznie błędna.

Dowód z opinii biegłych jest przeprowadzony prawidłowo, jeżeli sądy uzyskały od biegłych wiadomości specjalne niezbędne do merytorycznego i prawidłowego orzekania, a tylko brak w opinii fachowego uzasadnienia wniosków końcowych, uniemożliwia prawidłową ocenę jej mocy dowodowej (wyrok SN z 2000-06-30 II UKN 617/99 OSNAPiUS 2002/1/26).

Żądanie ponowienia lub uzupełnienia dowodu z opinii biegłych jest bezpodstawne, jeżeli sądy uzyskały od biegłych wiadomości specjalne niezbędne do merytorycznego i prawidłowego orzekania (wyrok SN z 1999-10-20 II UKN 158/99 OSNAPiUS 2001/2/51).

Samo niezadowolenie strony z oceny przedstawionej przez biegłych nie uzasadnia potrzeby dopuszczenia przez sąd dowodu z opinii innych biegłych (wyr. SN z 6.10.2009 r., II UK 47/09, Legalis).

Podkreślić należy również, iż dostateczne wyjaśnienie okoliczności spornych w sprawie nie jest równoznaczne z uzyskaniem dowodu korzystnego dla strony niezadowolonej z faktów wynikających z dowodów dotychczas przeprowadzonych (wyrok SN z 28 lutego 2001 roku, II UKN 233/00 Legalis). Zwraca na to także uwagę Sąd Najwyższy w wyroku z 8 lipca 1999 roku, II UKN 37/99 OSNAPiUS 2000/20/741 wskazując, że sąd nie jest obowiązany do uwzględniania kolejnych wniosków dowodowych strony tak długo, aż udowodni ona korzystną dla siebie tezę i pomija je od momentu dostatecznego wyjaśnienia spornych okoliczności sprawy (art. 217 § 2 i 3 k.p.c.).

Zdaniem Sądu II instancji niewątpliwe jest, że ocena stanu zdrowia wnioskodawczynie w związku ze zgłoszonym żądaniem przyznania prawa do jednorazowego odszkodowania w związku z wypadkiem przy pracy, wymagała wiadomości specjalnych i musiała znaleźć oparcie w dowodzie z opinii biegłego.

W rozpoznawanej sprawie apelująca zarzuciła, że opinia biegłego ortopedy – będąca podstawą orzekania przez Sąd I instancji jest niekompletna, nie uwzględnia wszystkich okoliczności sprawy, jest wynikiem lakonicznego i powierzchownego badania, zawiera braki i nieścisłości, które nie zostały usunięte poprzez złożenie przez biegłego podczas rozprawy w dniu 26 stycznia 2015 roku ustnej opinii uzupełniającej.

Z zarzutami tymi nie sposób się zgodzić. W opinii biegły wskazał wprost, że w wyniku wypadku wnioskodawczynie doznała 2% stałego uszczerbku na zdrowiu w związku ograniczeniem ruchów stawu skokowego o 10 %, utrzymującymi się dolegliwościami bólowymi, koniecznością okresowego brania leków przeciwbólowych i korzystania z rehabilitacji. Odnosząc się do zarzutów wnioskodawczynie zawartych w piśmie procesowym z dnia 19 stycznia 2015 r. w zakresie istotnym dla oceny doznanego przez nią uszczerbku na zdrowiu, w uzupełniającej opinii ustnej wydanej na rozprawie w dniu 26 stycznia 2015 r. biegły wskazał z jakich przyczyn zastosował pkt 162 a tabeli i z jakich przyczyn ocenił stały uszczerbek na zdrowiu wnioskodawczynie na 2 %. Biegły podkreślił przy tym, iż jedyną anomalią jaka występuje u wnioskodawczynie w zakresie stawu skokowego prawego jest deficyt zgięcia grzbietowego stopy o około 10 %, przy prawidłowych (w granicach normy) ruchach pronacji i supinacji - co odpowiadało wielkości fizjologicznej. U wnioskodawczynie w dacie badania przez biegłego nie było obrzęku w okolicach stawu skokowego, a także żadnych zniekształceń w obrębie tego stawu. Biegły wyjaśnił też błąd w zakresie wskazania daty badania, opisał na czym badanie polega i do oceny jakich okoliczności się sprowadza, odniósł się do dokumentacji, którą przy badaniu uwzględnił, oraz doniosłości wpływu na diagnostykę zdjęć RTG i faktu prowadzenia dalszej rehabilitacji. Sąd Okręgowy podobnie jak Sąd Rejonowy uznał wskazaną opinię za logiczną i spójną. Opinia nie zawierała luk, odpowiadała postawionym tezom dowodowym, była jasna i uzasadniona tj. pozwalała na analizę i kontrolę trafności wywiedzionych wniosków końcowych. Z tych też względów uznać należało, iż w sposób dostateczny dla rozstrzygnięcia uzupełniała wydaną w sprawie opinię główną.

Apelująca generalnie podtrzymując zastrzeżenia do opinii biegłego, nie wskazała jakie aspekty dotyczące oceny uszczerbku na zdrowiu nie zostały w sprawie wyjaśnione. Nie podważyła też skutecznie spójności i rzetelności wniosków biegłego. Z tych też względów w ocenie Sądu Okręgowego brak postaw do przyjęcia, iż uzyskane od biegłego wiadomości specjalne, nie były wystarczające do merytorycznego - prawidłowego rozstrzygnięcia i obowiązywały Sąd I instancji do prowadzenia dalszego postępowania dowodowego w tym zakresie. Twierdzenia skarżącej, poparte tylko i

wyłącznie jej subiektywnym stanowiskiem, iż okoliczności dotyczące jej stanu zdrowia po wypadku w pracy wyglądały inaczej, jako bezzasadna polemika z opinią biegłego nie mogły zatem przynieść spodziewanego przez apelującą skutku procesowego.

Bez wpływu na powyższą ocenę pozostają też twierdzenia apelacji jakoby w sprawie miało by dojść do naruszenia prawa wnioskodawczyni do obrony wobec uniemożliwienia jej przez Sąd I instancji ustosunkowania się do ustnej opinii uzupełniającej (wobec jej niestawiennictwa na rozprawie w dniu 26 stycznia 2015 r. kiedy to wskazany dowód przeprowadzono bez poinformowania o tym wnioskodawczyni), uniemożliwienia jej złożenia opinii biegłego przygotowanej na zlecenie odwołującej; oraz nie doręczenia pisma ZUS z dnia 23 stycznia 2015 roku zawierającego uwagi do opinii biegłego.

Odnosząc się do powyższego wskazać należy, iż żadną miarą prawo wnioskodawczyni do obrony nie zostało naruszone, a twierdzenia apelacji w tym przedmiocie, sugerujące nieważność przeprowadzonego w sprawie postępowania nie mogą się ostać.

W myśl art. 379 pkt 5 kpc nieważność postępowania zachodzi, jeżeli strona została pozbawiona możliwości obrony swych praw.

Pozbawienie strony możliwości obrony swych praw polega na uniemożliwieniu jej uczestniczenia w postępowaniu rozpoznawczym wbrew jej woli. Najczęściej zachodzi to poprzez niezawiadomianie o terminie posiedzeń, pozbawienie możliwości składania pism procesowych czy wniosków dowodowych (zob. wyr. SN z 10.1.2001 r., I CKN 999/98, niepubl.). Innymi słowy, pozbawienie strony możliwości obrony swych praw polega na tym, że z powodu wadliwości procesowych sądu lub strony przeciwnej, będących skutkiem naruszenia konkretnych przepisów kodeksu postępowania cywilnego, strona nie mogła brać i nie brała udziału w postępowaniu lub jego istotnej części. Pozbawienie możliwości obrony praw przez stronę zachodzi nie tylko wtedy, gdy możliwość podejmowania czynności dla obrony strony została całkowicie wyłączona. Wystarczy, że na skutek uchybień procesowych strona nie mogła brać udziału w istotnej części postępowania, a skutki tego uchybienia nie mogły być usunięte przed wydaniem wyroku. Chodzi tu wyłącznie o sytuacje, gdy wynikiem uchybień procesowych było rzeczywiste uniemożliwienie lub utrudnienie działania w procesie. Innymi słowy o takie uchybienia procesowe, które w praktyce uniemożliwiły stronie podjęcie stosownej obrony przed wydaniem merytorycznego rozstrzygnięcia (por. wyr. SN z 23.11.2004 r., I CK 226/04, Legalis). Samo wystąpienie uchybień nie jest jeszcze równoznaczne ze stwierdzeniem niemożności obrony praw, gdy strona podjęła taką obronę. Pozbawienie możliwości obrony praw jest przejawem naruszenia zasady równości stron (zob. wyrok SN z dnia 10 maja 1974 r., II CR 155/74, OSP 1975, z. 3, poz. 66; postanowienie SN z dnia 6 marca 1998 r., III CKN 34/98, Prok. i Pr.-wkł. 1999, nr 5, poz. 41; wyrok SN z dnia 13 czerwca 2002 r., V CKN 1057/00, LEX nr 55517). Przy tym ocena, czy doszło do pozbawienia strony możliwości obrony jej praw, powinna być dokonywana przez pryzmat konkretnych okoliczności sprawy. A zatem analizując, czy doszło do pozbawienia strony możliwości działania, trzeba w pierwszej kolejności rozważyć, czy nastąpiło naruszenie przepisów procesowych, następnie ustalić, czy uchybienie to wpłynęło na możliwość strony do działania w postępowaniu, w końcu zaś ocenić, czy pomimo zaistnienia tych okoliczności strona mogła bronić swych praw w procesie. Dopiero w razie kumulatywnego spełnienia wszystkich tych przesłanek można przyjąć, że strona została pozbawiona możliwości działania. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 marca 2008 r., V CSK 488/07 Lex nr 424315).

Na gruncie rozpoznawanej sprawy do żadnego naruszenia przepisów postępowania nie doszło. Wnioskodawczyni prawidłowo została wezwana na termin rozprawy w dniu 26 stycznia 2015 r. z zastrzeżeniem braku obowiązku osobistego stawiennictwa.

Zaznaczyć należy iż pozbawieniu możliwości podjęcia przed sądem obrony swoich praw w rozumieniu art. 379 pkt 5 k.p.c. nie może być mowy wówczas, gdy strona została prawidłowo zawiadomiona o czasie, miejscu, terminie i celu posiedzenia sądu, a z uczestnictwa w tym posiedzeniu sama dobrowolnie zrezygnowała (wyrok S.Apel. w Warszawie 2014.07.18 VI ACa 1693/13 LEX nr 1544988). Ponadto nawet sprzeczny z art. 150 pkt 3 i 4 KPC sposób powiadomienia pełnomocnika strony (czy samej strony) o terminie rozprawy nie oznacza, iż doszło do nieważności postępowania

wskutek pozbawienia strony możliwości obrony jej praw (art. 379 pkt 5 KPC), tym bardziej, gdy sąd ustosunkował się do wniosków dowodowych zawartych w piśmie procesowym pełnomocnika strony, doręczonym przed wyznaczonym terminem rozprawy. (wyrok SN 2014.04.16 V CSK 285/13 LEX nr 1486992 wyrok SN 1999.11.09 II UKN 186/99 OSNP 2001/4/120).

W niniejszej sprawie wnioskodawczyni wiedząc o terminie rozprawy i mając świadomość konieczności uzupełnienia materiału dowodowego - o co sama w piśmie procesowym z dnia 19 grudnia 2014 r wносиła – dobrowolnie z udziału w tym posiedzeniu zrezygnowała. W żaden sposób nie tłumaczy strony jej rzekoma nieświadomość co do zamiaru Sądu przeprowadzenia na tym terminie rozprawy dowodu z uzupełniającej opinii biegłego. K. O. wobec złożenia wniosku w tym przedmiocie z taką właśnie możliwością winna hipotetycznie się liczyć. W myśl art. 337 kpc niestawiennictwo stron na terminie nie wstrzymuje przeprowadzenia dowodu, chyba że obecność stron lub jednej z nich okaże się konieczna. Wobec tego skutki procesowe związane z niestawiennictwem na rozprawie w tym w postaci braku możliwości zadawania pytań biegłemu oraz składania dalszych wniosków dowodowych celem pełniejszego uzupełnienia opinii biegłego obciążają wnioskodawczynię. Znamiennym jest też (co już podnoszono), iż Sąd ustosunkował się do wniosków ubezpieczonej w zakresie uzupełnienia opinii biegłego ortopedy, zawartych w piśmie procesowym z dnia 19 stycznia 2015 r., doręczonym przed wyznaczonym terminem rozprawy. Uczynił to zadając biegłemu pytania w zakresie zarzutów, podniesionych przez stronę co do oceny uszczerbku na jej zdrowiu. Z tych też względów nie sposób uznać, iż wnioskodawczyni w jakikolwiek sposób została pozbawiona możliwości działania, zaś jej wnioski dowodowe w zakresie uzupełnienia opinii biegłego specjalisty w skutek jej nieobecności na rozprawie nie zostały uwzględnione.

W ocenie Sądu Okręgowego także odmowa otwarcia na nowo zamkniętej rozprawy z uwagi na zgłoszoną przez wnioskodawczynię potrzebę przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego przygotowanej na zlecenie odwołującej nie stanowiła naruszenia jej prawa do obrony. Wnosząc o przeprowadzenie dowodu z opinii prywatnej wnioskodawczyni składała wnioski nieznanne obowiązującej procedurze cywilnej i z tego względu niedopuszczalne.

Wskazać należy, iż tzw. prywatną opinię biegłego nie sposób traktować inaczej jak tylko dokument prywatny. Bezwzględnie dokument prywatny stanowi dowód jedynie tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie (245 k.p.c.). Istotnie sąd może wyrokować także w oparciu o treść dokumentów prywatnych. Dokument prywatny stanowi pełnoprawny środek dowodowy, który sąd orzekający może uznać za podstawę swoich ustaleń faktycznych, a następnie wyrokowania. Moc dowodowa dokumentu prywatnego jest jednak słabsza aniżeli moc dowodowa dokumentu urzędowego, ponieważ dokumenty prywatne nie korzystają z podstawowego w tym zakresie domniemania, iż ich treść jest zgodna ze stanem rzeczywistym (domniemania zgodności z prawdą). Innymi słowy z tym dokumentem nie wiąże się domniemanie prawne, iż jego treść przedstawia rzeczywisty stan rzeczy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2000 r. I CKN 804/98 LEX nr 50890, uzasadnienie wyroku SN z dnia 6 listopada 2002 r., I CKN 1280/00, LEX nr 78358). Nie przeszkadza to jednak w tym, aby sąd orzekający w ramach swobodnej oceny dowodów (art. 233 kpc) uznał treść dokumentu prywatnego za zgodną z rzeczywistym stanem rzeczy. Jednakże prowadzenie dowodu z dokumentu prywatnego nie może stanowić formy obejścia przepisów o dowodzie z opinii biegłych – art. 278 kpc i następne. Opinia prywatna, to opinia sporządzona przez biegłego sądowego lub innego specjalistę, ale na prywatne zlecenie strony, a nie w oparciu o postanowienie dowodowe sądu. Opinia taka nie może być uznana za dowód z opinii biegłego, gdyż nie odpowiada warunkom przewidzianym dla tego środka dowodowego i nie może być dowodowi z opinii biegłego przeciwstawiana. Z opinii prywatnej Sąd może przeprowadzić dowód, ale według przepisów o dowodzie z dokumentu prywatnego i na tej podstawie może zaakceptować poglądy prywatnego biegłego i włączyć je do podstawy faktycznej wyrokowania. Pozasądowa ekspertyza rzeczoznawcy sporządzona na zlecenie strony nie podlega ocenie sądu, jako dowód z opinii biegłego (art. 278 KPC). (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 czerwca 2001 r. I PKN 468/00 OSNP 2003/8/197, OSNP-wkl. 2002/5/9, M.Prawn. 2002/7/295). Tak więc, wbrew zarzutom apelacji złożenie tej opinii, nie mogło posłużyć do podważenia wniosków biegłego specjalisty i w odróżnieniu właśnie od tej opinii nie mogło być decydujące przy ocenie uszczerbku na zdrowiu wnioskodawczyni.

Zdaniem Sądu II instancji również brak doręczenia wnioskodawczyni pisma ZUS z dnia 23 stycznia 2015 roku, zawierającego uwagi do opinii biegłego, nie może być pochytywany jako naruszenie prawa odwołującej do obrony.

Wskazać należy, iż wspomniane pismo organu rentowego z zastrzeżeniami do opinii biegłego zostało złożone na rozprawie w dniu 26 stycznia 2015 r. Wnioskodawczyni świadomie i dobrowolnie z udziału w tym posiedzeniu zrezygnowała. Wnioskodawczyni nie była obecna na rozprawie w dniu 26 stycznia 2015 r. i z tego tylko względu odpisu pisma złożonego wówczas przez pełnomocnika organu rentowego nie otrzymała. W ocenie Sądu Okręgowego z tego faktu apelująca nie może więc wywodzić korzystnych dla siebie skutków procesowych.

W przedmiocie zaś braku uwzględnienia przez Sąd wniosku odwołującej o ukaranie biegłego karą grzywny wskazać należy, że art. 287 kpc nie przewiduje możliwości skazania biegłego na grzywnę na wniosek strony, lecz uprawnienie to zastrzega wyłącznie dla sądu w przypadkach nie usprawiedliwionego niestawiennictwa, nieuzasadnionej odmowy złożenia przyrzeczenia lub opinii albo nie usprawiedliwionego opóźnienia w złożeniu opinii. Przepis ten nie podlega wykładni rozszerzającej. Wobec tego brak uwzględnienia wniosku odwołującej w tym przedmiocie - jako iż uprawnienie do jego złożenia jej nie przysługuje - nie może być uznane za uchybienie procesowe, a tym bardziej za uchybienie wpływające na naruszenie jej prawa do obrony.

Reasumując, w ocenie Sądu Okręgowego apelacyjne zarzuty dotyczące naruszenia art. 233 § 1, art. 278, art. 379 pkt 5 kpc, uznać należało za nieuprawnione. Rozumowanie Sądu pierwszej instancji było logiczne i spójne. Sąd I instancji w sposób prawidłowy przeprowadził postępowanie, dokonał prawidłowych ustaleń i na tej podstawie wywiódł trafnie wnioski.

Z tych też względów, Sąd Okręgowy w Łodzi na podstawie art. 385 kpc. oddalił apelację K. O., jako bezzasadną.